

„Języki zniekształconej pamięci. Literackie kryptografie Zygmunta Haupta i Andrzeja Kuśniewicza” – Streszczenie

Celem pracy jest przedstawienie projektu interpretacji wybranych utworów dwóch polskich prozaików, Zygmunta Haupta i Andrzeja Kuśniewicza, ze szczególnym uwzględnieniem namysłu nad relacją łączącą język, podmiot oraz pamięć.

Aparat badawczy pracy skonstruowano w oparciu o prace literaturoznawcze inspirowane psychoanalizą, dekonstrukcją oraz kulturowymi badaniami nad pamięcią. Zaproponowane są ponadto interpretacyjne koncepcje kryptografii literackich oraz syllepsy topograficznej. Ta pierwsza zakłada, że jednostkowe języki literackie mają charakter złożonego szyfru, w którym zapisane są treści stanowiące niebezpośrednią reprezentację artefaktów zniekształconej pamięci. Na jego charakter mają również wpływ traumatyczne doświadczenia Ja z przeszłości, szczególnie te związane z utratą, która nie została przepracowana w procesie żałoby. Kryptografie mają zatem również związek z wewnątrzpodmiotową kryptą, w której znajduje się utracony obiekt. Strukturę Ja suplementowanego przez kryptę można metaforycznie wyobrazić sobie jako zróżnicowaną przestrzeń, w planie której znajdują się również miejsca skryte, tajemne. Pojęcie „topografii” oznacza więc zarówno kształt czy strukturę podmiotowości, jak i organizację przestrzeni. Z tej dwoistości wywodzi się koncepcja syllepsy topograficznej, która obejmuje tekstowe zdarzenia polegające na uobecnienu wewnętrznych konfliktów i poróżnień Ja w różnych warstwach danego utworu.

Każdemu autorowi poświęcono po dwa rozdziały. Analizie podlegają w nich zarówno teksty o wyraźnym charakterze autotematycznym i autofikcyjnym (wybrane opowiadania Haupta i powieść *Nawrócenie* Kuśniewicza), jak i te w bardziej dyskretny sposób szyfrujące podmiotowe doświadczenia (cykle opowiadań Haupta o Elektrze i Nietocie oraz *Król Obojga Sycylii* Kuśniewicza).